

RADNICE!!!

2-3

Novoroční rozhovor
s primátorem
Janem Dohnalem

4-5

Popiska_Rozpočet
SMO na rok 2025

8

Další krok
k novým Bazalům

11

Fajne školní
bistro

Ohlédnutí za kulturním rokem 2024

14

Periodický tisk územního
samosprávného celku

Měsíčník vydává:
Statutární město Ostrava,
Prokešovo náměstí 8,
729 30 Ostrava, IČ 00845451
Náklad: 142 000 výtisků
Registrační číslo: MK ČR E 12811

Redakce:
telefon: 599 443 714
e-mail: redakce@ostrava.cz
Šéfredaktor: Marek Skřípský
Design+Prepress:
Mattbox.cz, s. r. o.
Tisk: Walstead Moraviapress s.r.o.
Distribuce: Česká distribuční, a. s.

Vyšlo: 6. 1. 2025
Uzávěrka únorového vydání: 18. 1. 2025
Noviny jsou ke stažení v pdf
na www.ostrava.cz/radnice.

© Jiří Zerzoň

Ostrava jako šperkovnice plná klenotů

Primátor Jan Dohnal hodnotí starý rok a vyhlíží nové výzvy

Jaké klíčové „ostravské momenty“ vidíte, když se ohlédnete za uplynulým rokem?

Předně bych asi řekl, že život města, stejně jako životy nás, lidí, podstatně utváří také nepříliš viditelné, každodenní momenty. To je ta „drobná práce“, o které mluvil už Masaryk a kterou bychom neměli podceňovat. Nicméně máte pravdu, také loni jsme zažili velké události, ať už smutné, nebo radostné. Opět je zde podobnost se životem každého jednotlivého člověka.

Začnu tím horším, a to tématem zářijových povodní. Jejich rozsah byl srovnatelný s rokem 1997, podle některých odborníků šlo dokonce o ještě ničivější záplavy. My se pochopitelně musíme vyrovnat se škodami za zhruba 1,5 miliardy korun. Jak čtenáři Radnice!!! jistě ví, nejvíce utrpěla naše vodohospodářská a dopravní infrastruktura, spoustu těžkostí pak povodeň přinesla domácnostem a firmám. Ale zvládli jsme to a zvládáme i nadále. Musím zdůraznit, že loni během povodní nebyl v Ostravě zmařen jediný lidský život, což je zcela zásadní. Opět využiji příležitosti, abych poděkoval hasičům, záchranářům, policistům a strážníkům, stejně jako meteorologům a celé řadě dobrovolníků. Díky jejich souhře jsme byli jednak připraveni a následně pak mohli precizně reagovat. Jako primátor Ostravy jsem na každého z nich v pravém významu onoho slova hrdý.

Kousli jsme do kyselého a teď ochutnejme sladké. Toho totiž bylo více. Největší úspěch je paradoxně na první pohled neviditelný. A přesto přelomový! Loni se totiž podle statistických ukazatelů podařilo otočit negativní migrační saldo. Zkrátka – do Ostravy se konečně přistěhovalo více lidí, než kolik ji opustilo. Pro mě je to jasná známka toho, že se obecné vnímání Ostravy mění.

Dále vidím celou řadu pozitivních událostí, těžko zmínit pouze některé. Určitě nám výrazně pomohlo skvěle zvládnuté mistrovství světa v hokeji, které přilákalo rekordní množství návštěvníků. Tuzemští i zahraniční fanoušci mohli vidět dnešní Ostravu na vlastní oči a přesvědčit se o jejích proměnách. Uvést musím také milník na poli architektury. Přestavba historických jatek se coby dosud jediná česká stavba umístila ve finále nejprestižnější evropské architektonické soutěže. K životu se podařilo přivést někdejší ostravský symbol, obchodní dům Ostravica-Textilia, teď je z něj unikátní areál Boutique Business Inkubátor Ostravica. Dotáhli jsme prodej pozemků v Mošnově pro stavbu závodu slavné automobilky BMW. Sílí spolupráce města s oběma v Ostravě fungujícími univerzitami. To vše – a mnoho dalšího – vedlo ke stavu, kdy se o město zajímají investoři a developeři zvučných jmen.

Takže se daří měnit image Ostravy, jak jste si předsevzal už v předchozích letech...

Bezesporu. Zdůraznil bych, že jsme dnes v situaci, kdy se zástupci jiných měst, včetně zahraničních, jezdí do Ostravy poučit a takzvaně zjistit „co a jak“. Jak jsem uvedl v nedávném rozhovoru pro jeden byznysový magazín, naše město může sloužit jako příklad úspěšného zvládnutí hospodářských změn po listopadu 1989. Aktuálně jsme zeleným, moderním a přívětivým městem, které má co nabídnout. Každopádně však neusínáme na vavřínech, protože víme, že do budoucna je třeba ještě mnohé věci dovést ke zdárnému konci a jiné zase odvázně zahájit.

A sice?

Další otázka „na román“ (smích). Jednoznačně budeme jako město dělat vše, co je v našich silách, aby došlo k finálnímu dořešení Severního spoje a protažení Místecké ulice, dopravní infrastrukturu vnímáme coby jednu z klíčových priorit. Samozřejmě pokračuje výstavba koncertní haly podle návrhu věhlasného architekta Stevena Holla. Významná architektka Eva Jiříčná zase navrhla podobu plánovaně rekonstrukce „mrakodrapu“ na Ostrčilově ulici. Tady si všimněme, jaká jména ostravské projekty přitahují! Běh na dlouhou trať představuje zamýšlená příprava území v oblasti zvané Pod Žofinkou. Jednou tady vyroste úplně nová, moderní a úhledná městská čtvrť. Pochopitelně chceme klást důraz na další rozvoj kvalitního a dostupného bydlení na území města.

A co bych byl za Ostraváka, kdybych zapomněl na Bazaly! Architektonická soutěž ohledně jejich nové podoby se stala námětem mnoha debat v odborných i laických kruzích. Jsme na začátku, ale mohu slíbit, že až vše dopadne, budeme tady mít stadion splňující ty nejpřísnější současné standardy, který se navíc stane jednou z městských dominant.

Trochu se vrátím k jedné z předchozích otázek. Pochvaloval jste si uplynulý hokejový šampionát. Vy sám jste vždy považoval vrcholné sportovní akce za jeden z nástrojů k vylepšení městské image. Bylo hokejové mistrovství ukázkovým příkladem?

Stoprocentně. Naprostá trefa doprostřed terče. Nemohu soudit jinak. Ale byl bych nerad, kdybychom přes tento úspěch zapomněli na ostatní pres-

tižní sportovní akce. Ostrava je kupříkladu městem světového parahaokeje, což opakovaně dokázala rovněž v loňském roce. Atletický mítink Zlatá tretra je naší stálicí. V roce 2024 jsem zmáčknutím spouště startovní pistole odstartoval vůbec první ročník Zlatého maratonu Emila Zátópka. Světový beach volleyball v kulisách někdejších vysokých pecí nevidíte nikde jinde než v Ostravě. To jsou prosím jen některé z mnoha příkladů.

Když jsme však u oblíbených akcí, je záhodno vyzdvihnout i kulturně zaměřené události. V našem městě se konají dva největší české hudební festivaly - Colours of Ostrava a Beats for Love. Loni se oba dostaly do výběru European Festival Awards, což je soutěž o nejlepší hudební evropský festival. Na své si u nás pokaždé přijdou i nároční milovníci klasiky, zejména díky Svatováclavskému hudebnímu festivalu a Mezinárodnímu hudebnímu festivalu Leoše Janáčka. Příznivce netradičního divadla pravidelně láká Dream Factory, tradičně vysokou úroveň má filmový festival Ostrava Kamera Oko. A mohl bych uvádět další a další... V Ostravě si zkrátka vybere každý. Naše město je šperkovnicí, která nabízí mnoho různých klenotů. Stačí najít ten, který vám nejlépe padne.

Poslední otázka je vzhledem k začínajícímu roku „nutná“, věřím však, že odpověď nebude „nudná“ - co byste popřál Ostravanům do nového roku 2025?

(smích) A když nudná bude, může za to zpovídání! Pěkně jste se z toho vyzul! (smích)

Ale vážně... Pochopitelně nelze jinak než popřát mnoho zdraví a štěstí. Opravdu nejde o frázi, protože postrádá-li někdo tyto dvě „komodity“, život je těžší. Přejme si proto všichni, aby se nás právě štěstí a zdraví v roce 2025 stále drželo. Když se ještě přidá, úspěch, láska a pohoda, máme vyhráno.

Rád bych se ještě prostřednictvím tohoto rozhovoru obrátil na obyvatele Ostravy s prosbou. Prosbou o pomoc Ostravě, ke které mohou snadno přispět. Buďme prosím hrdí na naše město. Nestydme se za něj, protože se nemáme zač stydět. Mluvme o svých úspěších, buďme sebevědomí a dejme světu v dobrém vědět, odkud jsme. Zkrátka – pobídněme bílého koně v našem znaku do trysku a nechme vyniknout tři vykřičníky z městského loga. Za to bych vám všem byl moc vděčný. Děkuji za rozhovor. MS

Rozpočet pamatuje na klíčové investiční projekty i každodenní potřeby Ostravanů

Pro letošní rok 2025 má statutární město Ostrava v plánu hospodařit s rozpočtem v celkovém objemu 14,476 miliardy korun. Také letos je přáno investicím, na které míří 34,4 % rozpočtu (4,976 miliardy korun).

Výše všech rozpočtových příjmů činí 11,931 miliardy korun, tedy o 45 milionů více než loni. Největší meziroční nárůst zaznamenaly příjmy z výběru sdílených daní (včetně očekávaného zvýšení inkasa o 244 milionů korun). Nejznamenatelnější pokles naopak nastal u kapitálových příjmů, kde se počítá s úbytkem o 270 milionů korun. Důvodem jsou předpokládané nižší příjmy z prodeje nemovitého majetku. Vítaným rozpočtovým zdrojem zůstávají převody uspořené či nevyčerpaných prostředků z předcházejících období. Ty přinesly sumu 2,916 miliardy

korun. Pozitivní zprávou je plánované snížení úvěrové zadluženosti města, a to na 1,712 miliardy korun. Ke splátkám úvěrů letos poslouží 371 milionů korun.

„Město představuje rozpočet na rok 2025 opět na úrovni necelých 15 miliard korun, což vnímám jako ambiciózní, ale současně zodpovědný návrh městského hospodaření. Společným cílem bylo nezvyšovat provozní výdaje a maximalizovat prostředky na rozvoj prostřednictvím investičních výdajů. Chceme se soustředit na běžné potřeby občanů, ale i na významné investice, které jsme veřejnosti během letošního roku představili, a můj názor je, že do metropole typu Ostravy patří. K tomuto účelu chceme co nejefektivněji využívat externí zdroje financování, včetně úvěrů,“ **okomentoval podobu**

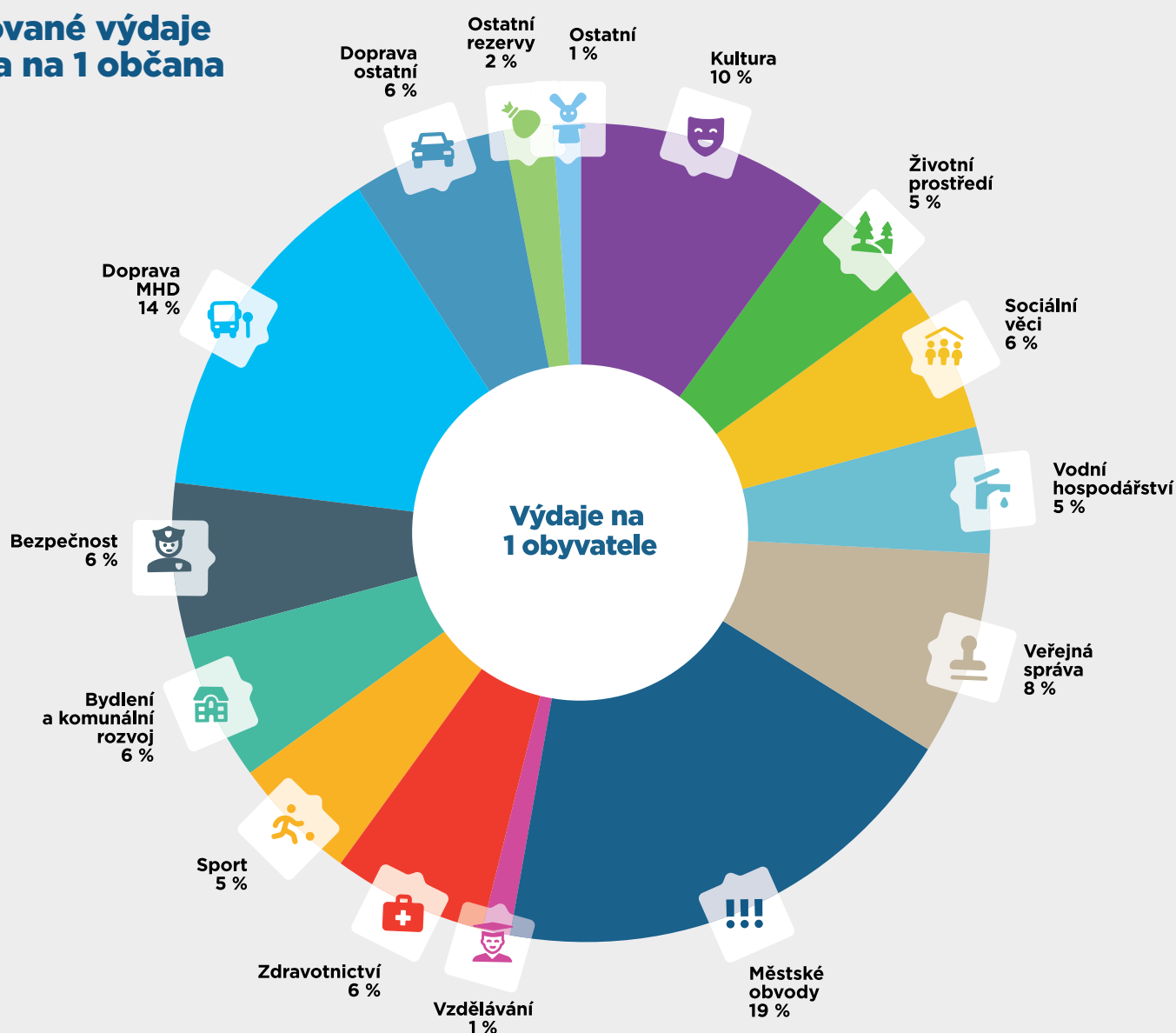
rozpočtu včetně určujících priorit ostravský primátor Jan Dohnal.

V roce 2025 dochází k meziročnímu nárůstu běžných výdajů o 36 milionů korun na 9,5 miliardy korun. Vlivem sektorových změn nicméně dojde ke snížení tohoto druhu výdajů v oblasti příspěvkových organizací (mínus 29 milionů korun), dotací a grantů (mínus 12 milionů korun) a konečně dotací obchodním společnostem (mínus 95 milionů korun). Zde se projevilo hlavně snížení dotace Dopravnímu podniku Ostrava. Rozpočtový nárůst se oproti tomu týká výdajů na platy magistrátních zaměstnanců a městských strážníků (plus 98 milionů korun) a neinvestičních dotací pro městské obvody (plus 51 milionů korun).

Metodiku sestavování rozpočtu objasnila náměstkyně primátora Dagmar Macháčková:

„Při sestavování rozpočtu na rok 2025 se město muselo vyrovnat s dopady konsolidačního balíčku schváleného vládou na podzim 2023, který i pro rok 2025 přináší snížení podílů obcí na celostátním výnosu sdílených daní, a to o 0,76 procentního bodu. Ostrava touto změnou přichází zhruba

Plánované výdaje města na 1 občana

o 400 milionů korun, na což jsme reagovali snahou krotit mandatorní výdaje města. Díky 4% krácení vybraných běžných výdajů rozpočtu jsme dosáhli toho, že v úhrnu nám běžné výdaje zůstávají i pro rok 2025 na úrovni rozpočtu 2024. Důležitým aspektem je na městský rozpočet navázané financování městských obvodů. I v této oblasti můžeme najít meziroční nárůst, a to jak v oblasti neúčelových dotací ve výši cca 60 milionů korun, tak i ve zvýšení příjmů z daně z nemovitých věcí, které by městským obvodům mělo přinést navíc zhruba 150 milionů korun. Toto zvýšení rozpočtových příjmů by mělo dát městským obvodům dostatečné finanční možnosti pro uspokojení jejich potřeb včetně jejich dalšího rozvoje.“

Městské obvody rozhodně nepřijdou zkrátka. Sečteme-li všechny neúčelové a účelové dotace, ja-

kož i rezervy a převody z loňska, počítá pro ně rozpočet s financemi v objemu 2,856 miliardy korun, což značí o 59 milionů více než v roce 2024. Peníze zde pomohou při zásadních investicích, jakými jsou třeba rekonstrukce krytého sportoviště na Dubině, výstavba Multifunkčního domu Muglinov, oživení veřejného prostranství FLORIDA v Porubě a další.

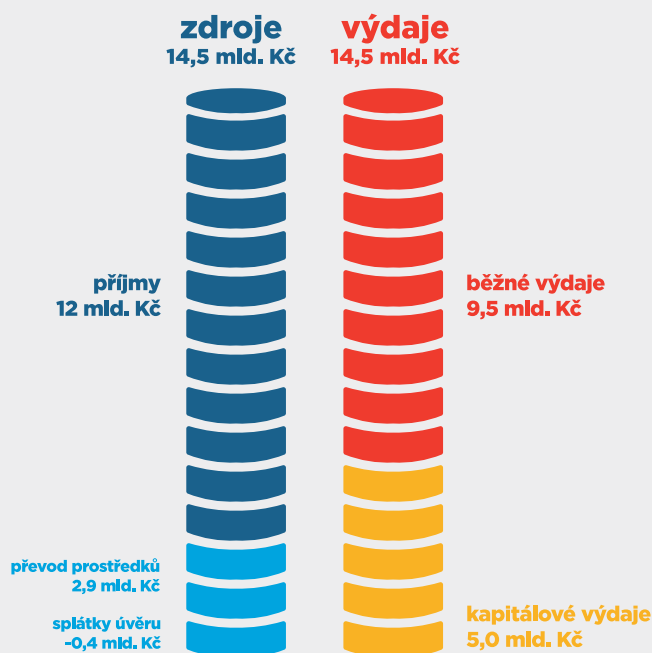
Investice vůbec tvoří celkově významnou část rozpočtu. Jak bylo uvedeno výše, půjde do nich 4,976 miliardy korun. Z toho 1,214 miliardy tvoří dlouhodobě střídané prostředky účelových fondů pro realizaci strategických investic města, na které si město dlouhodobě spoří. Jedná se o fond pro rekonstrukci Městské nemocnice Ostrava a fond pro výstavbu koncertního sálu.

„Rozložení investic do jednotlivých oblastí je rovnoměrné a to zaručuje obnovu infrastruktury, zahá-

jení nových investičních akcí i realizaci rekonstrukcí městského majetku. Kapitálový rozpočet pro rok 2025 tvoří více než 34 procent rozpočtu města Ostravy. V roce 2025 budou dokončeny projekty rekonstrukce Domova Korýtko, rekonstrukce bazénové haly Vodní svět – známé Čapkárny – jiné projekty budou zahájeny a Ostravané si na jejich dokončení budou muset počkat. Mezi tyto investiční akce patří pavilón tučňáků v zoo a výstavba nové koncertní haly (II. etapa). V průběhu roku bude i nadále probíhat modernizace městské nemocnice,“ **vyjmenoval náměstek primátora Břetislav Riger.**

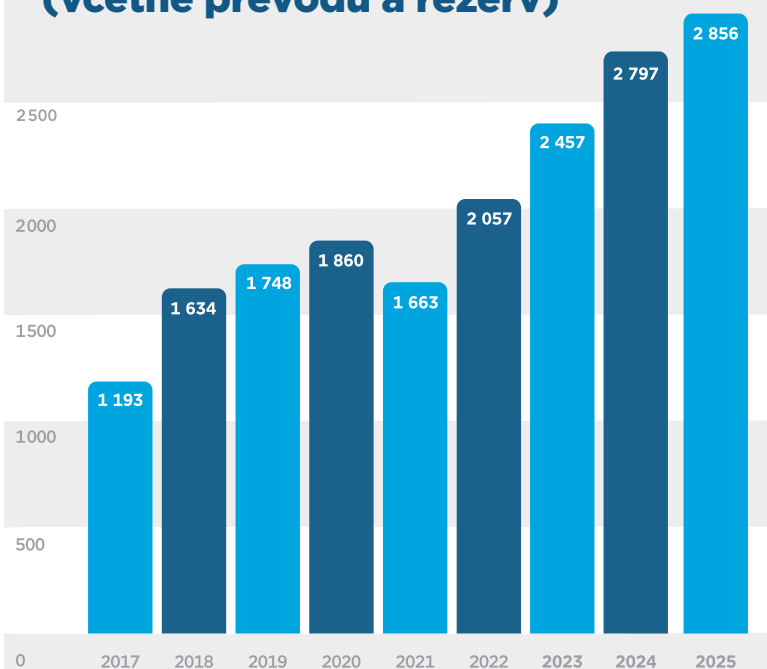
Největší část investičních prostředků směřuje do kultury (781 milionů korun), zdravotnictví a sociálních služeb (701 milionů korun) a vodohospodářské infrastruktury (566 milionů korun). ^{MS}

Struktura rozpočtu na rok 2025

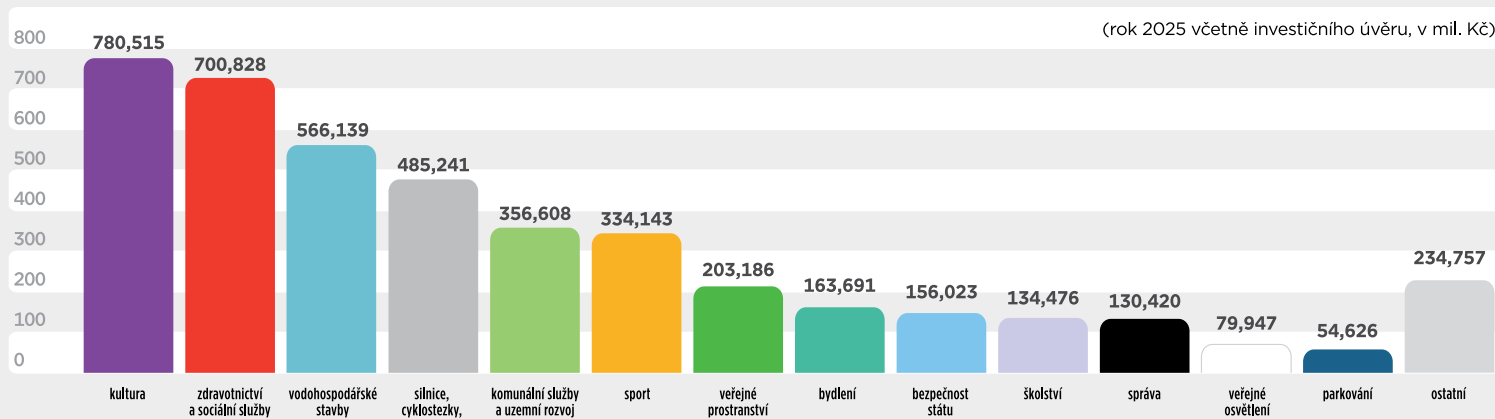
Dotace z rozpočtu SMO městským obvodům (včetně převodů a rezerv)

v mil. Kč

Kategorie investic dle oblastí

K proinvestování v roce 2025 je plánováno 4,380 600 miliard, přičemž zbylé finanční prostředky budou spořeny v účelových fondech pro čerpání vybraných strategických investic města v dalších letech.

Tomáš Netočný (1966) je ostříleným novinářem a především renomovaným tvůrcem na poli filmové a televizní dokumentaristiky. Jeho jméno najdeme u řady úspěšných projektů, jako „Příběhy 20. století“, „Klenoty naší krajiny“ nebo „Spolu na hranici“. Své schopnosti a dovednosti plně využívá rovněž v práci pro Paměť národa, kdy zachycuje vzpomínky těch, kteří pamatují zvraty a převraty již uplynulého času. Je těžké dostat pamětníky před kameru? A jak on sám vnímá mnohdy bolestné okamžiky našich dějin?

Paměti proti zapomnění

Podle zkušeného dokumentaristy jsou nejhoršími časy ty, kdy pácháme zlo my sami

Úvodem bych se rád zeptal, jak jste se vůbec stal dokumentaristou Paměti národa? Přece jenom jde o projekt, který vyžaduje jak komplexní přehled, tak specializaci. Co bylo třeba znát, umět a udělat?

To se musíme vrátit do roku 1985, kdy jsem maturoval na gymnáziu a rozhodoval se, co dál. Líbila se mi žurnalistika, což ale nepřicházelo v úvahu. Novinařina byla prominentní obor, součást propagandy a režim si hlídal, koho k tomu pustí. U nás v rodině nebyl široko daleko jediný komunist, děda byl farářem husitské církve, neměl bych šanci. A také jsem si říkal, o čem bych asi psal, když ani o sportu se nedalo psát svobodně. Pak přišel rok 1989 a já se nakonec novinářem přece jen stal, když jsem nastoupil jako elév do MF Dnes. Dostali jsme tehdy „Příručku pro novináře východní a střední Evropy“ sepsanou žurnalisty ve Spojených státech a to byla teda opravdu jiná „skripta“, než z jakých bych se učil před listopadem. Od té doby jsem pracoval v médiích a teď se jako dokumentarista na volné noze věnuji projektu Paměť národa a využívám k tomu všechno, co jsem se dosud naučil.

Samotné hledání a výběr pamětníků musí být tématem samo pro sebe. Jakým způsobem tyto lidi hledáte a vybíráte? Jsou spíše ochotni své příběhy vyprávět, nebo se častěji setkáváte s odmítnutím?

Na hledání pamětníků nemám univerzální klíč. Důležitá je zkušenost, znalost prostředí, kontakty. Osvědčila se mi třeba spolupráce s obcemi na venkově, kde se lidé dobře znají. Záleží také na tom, jaké pamětníky hledáte. Seznamy období z druhé světové války nebo účastníků třetího odboje jsou

většinou vyčerpané. Letos se mi například podařilo natočit paní Alexandru Šmiřákovou, která je neteří generála Píky a má na svého strýce popraveného komunisty zajímavé vzpomínky. Sešli jsem se opakovaně, natáčeli jsme několik hodin a paní Šmiřáková byla trpělivá a vstřícná. Stejně jako většina pamětníků.

Stává se, že mezi dokumentaristou a zpovídáním vzniká přátelský nebo kamarádský vztah?

Snažím se jednat s pamětníky otevřeně a s respektem. Jakmile získám jejich důvěru, oplácí mi to stejně. To samo o sobě nese jisté rysy přátelství. Především mě však vyprávění pamětníků obohacuje, jejich příběhy se stávají součástí mého vlastního příběhu, ať už si to plně uvědomuji, nebo třeba ne, což se možná ukáže až po nějakém čase, kdy tuhle práci přestanu tak intenzivně dělat. A jen tak na okraj, nedávno jsem od pamětníka z Hlučinska dostal králíka. Ten pamětník je synem sedláka a byl u toho, když otec statečně vzdoroval kolektivizaci. Takže jsem si toho daru velmi považoval a manželka ho skvěle připravila.

V roce 1969 uspořádal časopis Dějiny a současnost anketu, v níž se čtenářů tázal, která historická období považují za nejhorší a nejlepší v českých dějinách. Zrovna u vás bych byl na odpověď zvědavý...

Nejlepší byla doba, kdy se tady Moravskou bránou procházeli mamuti, a lidé byli proti nim tak malí, že nemohli páchat více zla, než kolik bylo k přežití nezbytné nutné. Ještě lepší byla doba, kdy tady žádní lidé nebyli. Kdybych však měl hodnotit naše moderní dějiny, pak musí jít nadsázka stranou. Ta nejhorší období nastala vždy, když se Češi aktivně podíleli na konání velkého zla. Jistěže ne všichni,

© Archiv Tomáše Netočného

ale mnozí ano a ostatní jim v tom nebránili. Mám na mysli třeba zvěrstva páchaná vůči německému obyvatelstvu po květnu 1945. Terorizování sedláků a církví v padesátých letech, kterého se nedopouštěli žádní okupanti, ale vyžívali jsme se v něm my sami, Češi. Kolaborace, patolízalství a všude přítomné bonzáctví za normalizace. Ta ostuda, když v roce 1977 podepisovali umělci antichartu, a přitom se mohli vzepřít, jak to dokázal například Ilja Racek starší, který nepodepsal a nic se mu nestalo... V těch nejčernějších momentech, však najdeme také ty nejzářivější. Například statečnost stovek lidí, kteří měli podíl na zabití Reinharda Heydricha a potom pomáhali Gabčíkovi s Kubišem a spol. Nebo odhodlání těch nemnohých disidentů zrovna v našem městě a kraji, pro které byl otevřený odpor vůči režimu v rudé Ostravě nebezpečnější než dejme tomu v Praze, a někteří, jako Jaromír Šavřda, za něj zaplatili životem.

Jak se díváte na otázku ozbrojeného odporu proti komunistickému režimu z let 1948–1989? Víte, že polské poměry byly úplně jiné, ale přesto: tamní „prokletí vojáci“ jsou vesměs celospolečensky respektováni, zatímco u nás jde o silně rozdělující téma. A tím nemyslím jen bratry Mašiny, na které je někdy celá problematika zjednodušována.

Jedna věc je, jak se na tu otázku dívám, věc druhá, jak o té otázce přemýšlím. Za prvé je to velké téma historického bádání, které ještě neskončilo, protože je na to příliš brzy. Za druhé je to otázka mravní. To především. Nastávají situace, kdy je člověk povinen postavit se zlu se zbraní v ruce, a když to nejde jinak, zabít jiného člověka. Sám nevím, zda bych toho byl schop, zda bych byl tak statečný.

Doufám však, že ano, a myslím si, že komunistický režim svými skutky parametry takového zla naplňoval vrchovatě. Pokud zmiňujete Mašiny, můj osobní názor je natolik nevyhraněný, že si ho nechám pro sebe. Nesmírně si ovšem vážím Jana Palacha a Jana Zajíce. Svůj život použili jako zbraň proti zlu, které vypadalo jako neporazitelné. Palach se nesmířil s apatií a kolaborací v okupovaném Československu, a byť je nesporné, že miloval život a neměl důvod si ho brát, obětoval se, aby burcoval proti zlu. S rodákem z našeho kraje Janem Zajícem je to podobné. Nic na tom nemění fakt, že byl druhý. Naopak. On už moc dobře věděl, jak strašně ten boj bude bolet, přesto do toho boje šel.

Zakončíme Ostravou. Čím je v Paměti národa specifická a jedinečná Paměť Ostravy?

Paměť Ostravy je tak jedinečná, že se o ní dají psát knihy, a je skvělé, že se to děje. Specifická stále zůstává třeba tím, jak zkratkovitě ji společnost vnímá. Byť už se mnohé změnilo, přetrvávají klíše a schémata. Například horník rovná se komunist. Horník rovná se opilec a rváč. Kdo jen trochu poznal a pochopil Ostravu, ten ví, že je to hloupost. Krásný román o tom napsal horník Ivan Landsmann, jmenuje se Pestré vrstvy. Ivan Landsmann už nás opustil, ale také jeho vyprávění dokumentaristé pro Paměť národa natočili. Můžete si ho poslechnout na webu Paměti národa. A pokud mohu využít laskavosti, se kterou jste mě požádal o rozhovor, poprosím čtenáře, aby nám pomohli hledat další Landsmanny a dali nám o nich vědět. Třeba na můj e-mail tomas.netocny@postbellum.cz.

Děkuji za rozhovor. MS

V Ostravě začaly platit vlastní stavební předpisy

© Jiří Zerzoň

Ostrava využila pravomoci, které jí dává nový stavební zákon, aby připravila vlastní pravidla pro výstavbu na území města. „Ostravské stavební předpisy“ jsou dokumentem zpřesňujícím, jak by měly stavby vypadat a podle čeho by se mělo v Ostravě stavět. Předpisy přinášejí možnost lépe zohlednit specifické

rozvojové potřeby Ostravy, která se v mnohém liší od typického českého města. Loni v prosinci je schválila městská rada, v platnost vstoupily se začátkem roku 2025.

Jejich obsah a smysl vychází ze soudobých trendů, přičemž podporuje kvalitní městský rozvoj. Umožňuje třeba snazší zastavění

proluk nebo příhodnější podmínky pro zeleň v ulicích. Přispívá taktéž ke kultivaci veřejných prostranství. V prosinci je schválila rada města.

„Stavební předpisy jsou klíčovým dokumentem, který pomůže kvalitnímu rozvoji města. Promítlo se do nich to, co jsme při společných diskuzích vnímali, že je pro

Ostravu a její obyvatele v současné době nejdůležitější. Jsem přesvědčena, že se pravidla podaří nastavit optimálně. Developerům zjednoduší a zlevní výstavbu nových bytových domů v centru, kde je bezesporu potřebujeme, podpoří rozvoj udržitelné mobility a otevřou dveře tomu, abychom ve veřejných prostranstvích lépe pracovali se zelení i dešťovou vodou,“ **vyzdvihla přínos nových předpisů náměstkyně primátora Lucie Vilamová Baránková.**

Oproti novým stavebním předpisům, které platí v Praze a Brně, jdou ty ostravské jinou cestou. Dokument přímo navazuje na novou celostátní vyhlášku o požadavcích na výstavbu, kterou v některých bodech doplňuje, v jiných mění. Výsledkem je stručná publikace o 6 stranách a jedné příloze, která má jednoduchou formou zajistit, že specifika Ostravy budou moci architekti a projektanti zohlednit při své práci. Ostravské stavební předpisy zpracoval – po náležitých odborných konzultacích – ateliér MAPPA ve spolupráci s magistrátním odborem územního plánování a stavebního řádu. Znění předpisů je dostupné na <https://www.ostrava.cz/cs/urad/pravni-predpisy/narizeni-statutarniho-mesta-ostavy/rok-2024> RED

Vstřícné změny dotační pomoci vyplaveným domácnostem

Zastupitelstvo statutárního města Ostrava v listopadu rozhodlo o dotační podpoře ostravským domácnostem zasaženým ničivými zářijovými povodněmi. Těm, kterým velká voda po 12. 9. 2024 napáchala materiální škody, se statutární město Ostrava rozhodlo poskytnout v podobě okamžité peněžité pomoci částku 40 000 korun. Na prosincovém zasedání ostravských zastupitelů bylo k původní podobě dotační výzvy schváleno několik změn. Ty především rozšiřují okruh potenciálních příjemců a zavádí další způsob, jakým lze podporu poskytnout.

Nově mohou o peněžitou pomoc požádat rovněž domácnosti, které bydlí v rekreačních objektech (chaty, chalupy...) celoročně užívaných k bydlení. Dotaci je možné žadateli

poskytnout nejen převodem peněz na jeho bankovní účet, ale také prostřednictvím poštovní poukázky. Nutná bude součinnost žadatele za účelem provedení kontroly v místě postižené domácnosti.

První dvě změny se budou vztahovat už k žádostem doručeným před schválením upravené výzvy.

Důvody změn shrnul náměstek primátora Aleš Boháč: „Po vyhlášení výzvy a zveřejnění jejích podmínek jsme zaznamenali zvýšený počet žadatelů, jejichž domácnosti trvale sídlí v rekreačních objektech. Podmínky Státního fondu životního prostředí ČR, který dotaci poskytuje, přitom umožňují, aby také tito lidé na peníze dosáhli. Stačí, když prokážou, že daný rekreační objekt skuteč-

© Adolf Horsinka

ně celoročně obývají. Zjistili jsme také, že nemálo žadatelů nevládní bankovní účet, kam bychom peníze poslali. Proto budeme – opět ve shodě s podmínkami Státního fondu životního prostředí – poskytovat dotaci také skrze poštovní poukázku. Vzájemná součinnost je pak nutná k dodržení veškerých

náležitostí a pravidel.“

Žádosti o peněžitou pomoc lze podávat do 15. 1. 2025. Veškeré podrobnosti, včetně příslušného formuláře, jsou dostupné na <https://pomoc.ostrava.cz>. MS

Kdo postaví nové Bazaly?

Ostrava vyhlásila architektonickou soutěž na řešení nového fotbalového stadionu na Bazalech. V těchto dnech vyzvala k podání žádostí o účast v soutěži nazvané Nové Bazaly. Tomuto milníku předcházela řada měsíců příprav, počínaje zpracováním ověřovací studie k prověření kapacity nového fotbalového stadionu.

Studie potvrdila, že realizace nového stadionu je možná. Pak začal proces přípravy podmínek architektonické soutěže nové dominanty města, stadionu výjimečného v mnoha směrech.

Protože město usiluje o nejlepší fotbalový stadion v zemi, vybralo si pro hledání jeho řešení tzv. užší vyzvanou soutěž, kde budou k účasti vyzváni ve světě uznávané a zkušené ateliéry, které mají s návrhem a výstavbou obdobných významných staveb ověřené zkušenosti, a budou tudíž zárukou toho, že jejich řešení bude kvalitní, nadčasové a zejména realizovatelné.

Posouzení a hodnocení samotných architektonických návrhů bude probíhat ve dvou fázích. Lhůta pro podání žádostí je 24. 1. 2025 do 13 hodin. O vítězi by rada města měla rozhodnout v listopadu 2025 a na prosinec stejného roku je plánována prezentace návrhů. Pakliže posléze dojde k výběru vítězného architektonického návrhu, bude následovat zakázka na projek-

© Lukáš Kaboň

tovou dokumentací pro provedení stavby. Zapotřebí však bude zajištění nezbytných průzkumů, dopracování návrhu stavby, dokumentace pro povolení stavby i související činnosti.

Nový stadion by měl být certifikován dle standardu BREEAM a využívat nejnovější poznatky i technologie v oblasti udržitelnosti a energetické účinnosti. Stavba má obsáhnout klubové muzeum, restaurace, fanshopy a další služby. Náklady jsou odhadovány na 2,5 miliardy korun. Kapacita stadionu by měla stačit pro zhruba 19 500 – 20 000 sedících diváků.

Veškeré podrobnosti k architektonické soutěži jsou dostupné na <https://1url.cz/W1Iwl>. RED

Další pamětihodné stavby rozjasní svou tvář

Obnově památek, jakož i dalších výjimečných městských i sakrálních staveb na území města Ostravy se dostává ze strany ostravského magistrátu dlouhodobé podpory. Skrze Program na zachování a obnovu kulturních památek pomáhá statutární město Ostrava financovat rekonstrukce a údržbu nejrůznějších objektů již od roku 2009.

Pro letošní rok pŕjde z městského rozpočtu pro tento účel dohromady 5,5 milionu korun. Majitelé významných budov mohou o dotace žádat

od 6. 1. do 7. 3. 2025. V daném programu město letos vypsalo Výzvu č. 5 – „Městské domy a industriální dědictví“ (4 miliony korun) a Výzvu č. 6 – „Sakrální stavby“ (1,5 milionu korun). V případě Výzvy č. 5 může být jedna konkrétní žádost podpořena dotací od 50 000 do 1,5 milionu korun, a to s žadatelovou spoluúčastí 50 % uznatelných nákladů. U Výzvy č. 6 se rozmezí finanční podpory pohybuje od 50 000 korun do 500 000 tisíc korun. Ostatní podmínky pro poskytnutí dotace jsou stejné.

© Lukáš Kaboň

Obnovy se dočkala také známá porubská sorela

„Ostrava tímto programem podporuje majitele nemovitostí na celém svém území a rozděluje finanční prostředky dle hodnotících kritérií, jako je třeba významnost stavby nebo její aktuální stav. Poskytnuté městské finance jsou využity smysluplně, přispějí k navrácení původního vzhledu historicky, architektonicky, urbanisticky výjimečných staveb. Současně však motivují také sousedské komunity k obnově svých domů. Rekonstruovaný objekt je mnohdy inspirací sousedům a podnítl je k aktivní péči

o unikátní stavby. Poskytnutí těchto dotací je podmíněno i spolufinancováním prací žadatelem, což vyžaduje zodpovědný přístup majitelů staveb při jejich renovaci. Výsledkem je nejen zachování a obnova unikátních památek a staveb, ale také zatraktivnění městského prostoru.“ **uzavřela ostravská radní Markéta Langrová.**

O přiznání dotace rozhodne město nejpozději do konce letošního června. Potřebné informace potenciální žadatelé najdou na městském webu. MS

Podpora sportu ze strany města neustává

Skutečnost, že Ostrava se může honosit přívlastkem „město sportu“ – a to jak v národním, tak mezinárodním měřítku – je nesporná. Chceme, aby tomu tak bylo i nadále, a proto ostravský magistrát pokračuje ve významné finanční podpoře nejrušnějších aktérů sportovního odvětví. Z rozhodnutí městských zastupitelů obdrží během letošního roku hned 236 sportovních projektů dohromady částku ve výši téměř 180 milionů korun.

Finanční prostředky budou letos rozdělovány ve čtyřech městských dotačních programech. Jsou jimi tělovýchova a sport, významné sportovní kluby, sportovní akce a oblast sportovní infrastruktury.

Ostravský primátor Jan Dohnal přiblížil toky dotační podpory sportovním klubům: „Tradičně největší část podpory bude směřovat do celoroční činnosti významných sportovních klubů, a to se zaměřením od klasických sportovních disciplín, jako je fotbal, hokej, přes míčové a vodní sporty, atletiku až po lukostřelbu. Mezi 24 klubů budou rozděleny dotace ve výši téměř 124 milionů korun.“

Bez ohledu na sportovní disciplínu či velikost klubu město přispívá v rámci programu tělovýchovy a sportu 3 800 korun ročně na jednoho malého sportovce. Zohledňuje přitom kvalifikaci trenérů i akreditaci sportovních center. Do 128 projektů tak přiteče více než 39 milionů korun.

© Lukáš Kaboň
První bule ve zrekonstruované zimní hale Sareza

Přirozeně je pamatováno rovněž na sportovní akce napomáhající pozitivnímu obrazu moravskoslezské metropole. Peníze pomohou organizátorům nejrozmanitějších turnajů. Celkem 61 konaných akcí si rozdělí sumu ve výši přibližně 8,5 milionu korun.

Na údržbu a rozvoj sportovní infrastruktury pak město v letošním roce vyčlenilo 7,5 milionu korun, rozdělených mezi 23 projektů. Použity budou na výstavbu, rekonstrukci, údržbu a modernizaci ostravských sportovních zařízení.

Dotační programy jsou plně digitalizovány a jejich náležitosti je tedy možné vyřídít elektronicky. MS

„Baňa“ vítá středoškoláky a otevírá své dveře zvědavým zájemcům

Výběr vysoké školy představuje v životě studentů středních škol velmi důležité rozhodnutí. Pro mnohé z nich naprosto zásadní, jakož i zcela zlomové. Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (VŠB-TUO) jim v tomto bodu může být vítaným rádcem. Onu pověstnou volbu „kam po maturitě“ pomůže usnadnit prostřednictvím Dnů otevřených dveří, které se konají v pátek 24. a v sobotu 25. 1. 2025.

Na Dnech otevřených dveří se, jako již tradičně, návštěvníci blíže seznámí s technickými, ekonomickými, přírodovědnými a uměleckými studijními programy. To ale není vše. V jejich průběhu se taktéž doví mnoho zajímavého o studentském životě na jediné technické univerzitě v Moravskoslezském kraji. Těšit se v neposlední řadě mohou na prezentace více než 200 studijních programů, které proběhnou v aule VŠB-TUO, nebo na zajímavé exkurze. Čeká je například nahlédnutí do SMART FACTORY, dílen studentské formule nebo laboratoře 3D tisku PROTOLAB. Na Fakultu stavební a Fakultu bezpečnostního inženýrství, které se nacházejí mimo kampus, dopraví zájemce o studium autobus.

Kromě Dnů otevřených dveří plánuje univerzita pochopitelně další akce. Mezi ty obzvláště vyhledávané již delší dobu patří prohlídky kampusu pro zájemce o studium. Příležitostí poznat Vysokou školu báňskou – Technickou univerzitu Ostrava a její 4P, které představují práci, praxi, prostředí a prostor, je tedy více než dost. Nikdo se rozhodně nemusí bát, že by odcházal s nezodpovězenými otázkami nebo snad dokonce nedostatkem informací. První kolo přijímacího řízení již mají otevřené všechny fakulty, takže pokud jste pro studium na VŠB-TUO přesvědčeni už teď, podejte si přihlášku. První kolo se uzavře 31. 3. 2025. BU RED

Pěstouni nezištně pomáhají dětem v krizové situaci

System pěstounů na přechodnou dobu je při péči o děti, které se ocitly v nevyhovujícím prostředí, zásadním pomocníkem. Právě díky nim už několik let nedochází k umístování kojenců do zařízení ústavního typu. Význam pěstounské péče v novém roce vzrostl, protože změnou zákona nesmí být do ústavů přijímány mladší než čtyřleté děti. Ostravští pěstouni, kteří se obětavě věnují těm nejzranitelnějším dětem, se v prosinci již tradičně sešli na Nové radnici, kde jim za jejich práci poděkovali primátor Jan Dohnal s náměstkem Zbyňkem Pražákem.

V letošním roce pěstouni na přechodnou dobu poskytli zázemí, péči a lásku 42 dětem z Ostravy, stejně jako dalším 21 z přilehlých regionů. Dohromady 26 žen a 8 mužů tak pomohlo svým světečům, kteří mnohdy prošli nejrůznějšími traumaty, získat důvěru v životní perspektivu.

„Jejich role je nezastupitelná, profesně i lidsky velice náročná, nicméně bezpochyby pro tyto děti víc než potřebná. Vyžaduje nepřetržitě celodenní nasazení a často obrovskou dávku trpělivosti i s vnímáním reality toho, že mnohé z těchto dětí se také mnohdy obtížně vyrovnávají se svými předchozími negativními zkušenostmi. Z pozice města garantujeme maximální snahu pěstounům pomáhat tím, že nabízíme a podporujeme

i různé aktivity, zahrnující například víkendové pobyty pěstounů, při kterých mohou společně sdílet své zkušenosti a získávat také potřebné informace,“ vyzdvihl náměstek primátora Zdeněk Pražák. „V případě potřeby se mohou pěstouni při řešení veškerých záležitostí kdykoliv obrátit na zaměstnance oddělení sociálně-právní ochrany dětí, kteří jim ochotně a rádi nabídnou svoji odbornou pomoc.“

Zájem stát se pěstounem loni avizovalo dohromady 11 zájemců, několik stávajících se však rozhodlo skončit. Město je proto vděčné za každého, kdo by měl o tuto zodpovědnou činnost zájem. Více na <https://dejme-detemrodinu.msk.cz/>. MS

Dobrovolníci roku znovu na Nové radnici

Také v letošním roce Ostrava s díky vzpomněla na ty, kteří ve volném čase nejrůznějšími způsoby pomáhají svým bližním. U příležitosti Mezinárodního dne dobrovolníků, jímž je 5. prosinec, se v prostorách Nové radnice v Ostravě konal už 14. ročník vyhlášení ceny Dobrovolník roku.

Město eviduje na 2500 dobrovolníků, kteří odpracovali 40000 hodin bez nároku na honorář. Ostrava spolupracuje s 12 dobrovolnickými organizacemi a jejich činnost podpořila v roce 2024 částkou 1,89 milionu korun.

V prosinci tak bylo v anketě Dobrovolník roku uděleno 13 titulů ve 2 kategoriích. Kromě ocenění 9 dobrovolníků ostravských dobrovolnických center převzali ocenění 4 nominovaní v kategorii neformálních dobrovolníků, nápomocných a aktivních ve prospěch jiných. Jejich aktivity mají významný dopad na rodiny – ať už se jedná o nezištnou pomoc s hlídáním či doučováním dětí, nákupy pro starší sousedku, organizace akcí pro místní komunitu nebo její aktivizaci či pomoc při mimořádných situacích. Neformální dobrovolníky město ocenilo poprvé.

„Činnost našich dobrovolníků je obdivuhodná a nelehká, svůj čas věnují pomoci druhým nezištně a jsou všude tam, kde je potřeba. Pomyslnou pomocnou ruku podávají v těžkých životních chvílích, v nemoci a pomáhají též v rámci hospicové péče. I letošní povodně znovu připomněly velkou míru solidarity lidí, proto mi dovoluje poděkovat všem dobrovolníkům, nejen těm dnes oceněným, kteří pomáhají tam, kde je potřeba. V době povodní pomáhali dobrovolníci napříč zemí a podíleli se na odstraňování škod,“ **zdůraznil ostravský primátor Jan Dohnal.** Byl to také on, kdo s náměstkem Zbyňkem Pražákem předal významnaným dobrovolníkům ocenění.

Kompletní seznam oceněných dobrovolníků roku najdete na <https://www.ostrava.cz/cs/o-meste/aktualne/zname-letosni-ostravske-dobrovolniky-roku>. RED

Rozhodnuto! Víme, kde dětem nejlépe „podstrojují“

Z iniciativy města Ostravy již od roku 2019 úspěšně běží projekt Fajne školní bistro, zaměřený na z kvalitnějšího školního stravování, jakož i přípravu pokrmů ve školních jídelnách. Za dobu své existence se mu podařilo v dětských očích tato zařízení „rehabilitovat“. K úspěchu výrazně přispěli projektoví mentoři – špičkoví šéfkuchaři David Valíček, Petr Bláha a Michal Adam i výživové poradkyně Dagmar Kovářů a Michaela Remešová. Jak se stalo dobrým zvykem, také letos byla vyhodnocena tři fajna školní bistra jako ta „nejfajnější“.

Přísné hodnocení se týkalo oblastí složení jídelníčku (využití čerstvých a moderních surovin, nové recepty), vzhledu i vybavení školní jídelny, funkčnosti kuchyně (vybavení, organizace, pracovní klima, čistota, úprava) a konečně realizace dietního stravování.

Kdo si odnáší cenu Fajne školní bistro 2024 a spolu s ním voucher ve výši

4 000 korun na osobu pro dohromady 16 zaměstnanců? Zvítězily Základní škola a Mateřská škola Ostrava-Krásné Pole, Družební 336, Základní škola a Mateřská škola Ostrava-Proskovice, Staroveská 62, a Mateřská škola Ostrava-Poruba, Jana Šoupala 1611.

K ocenění patří rovněž gratulace náměstkyně primátora Andrey

Hoffmannová: „Ráda bych poblahopřála nejen těm, kdo letos stanuli takzvaně „na bedně“, ale vůbec všem školám, které se projektu účastní. Každá z nich dokázala přispět k tomu, že děti se školním jídelnám – ve kterých získávají správné stravovací návyky – nevyhýbají a vnímají je úplně jinak než dřívější generace.“

Fajne školního bistro navíc překročilo hranice Evropy! Dlouhodobý partner projektu Střední škola společného stravování v Ostravě-Hrabůvce se zúčastnila setkání zástupců středních odborných škol v tureckém Gaziantepu. Její delegace zde reprezentovala Ostravu i celou Českou republiku. MS

Kariérní start může začít už ve školní lavici

Není žádnou novinkou, že statutární město Ostrava se aktivně podílí na včasném podchycení a dalším rozvoji talentu školou povinných dětí. Do této oblasti spadá také vhodně nastavené kariérové poradenství, které dětem i rodičům pomáhá řešit otázky s výběrem školy po ukončení povinné školní do-

cházky. Právě proto se v atmosférických kulisách Boutique Business Inkubátoru Ostravica konal 2. ročník konference EDUCATION FOR CAREER, aktuálně s podtitulem „Jak na kariérové poradenství ve školách?“.

Konference, pořádané Moravskoslezským paktem zaměstnanosti, se

zúčastnilo zhruba 200 pedagogů, zástupců zřizovatelů a odborníků, pozvání přijal také náměstek ministra školství Jiří Nantl. Smyslem akce bylo detailně představit službu školního kariérového poradenství.

Návštěvníky přivítala náměstkyně ostravského primátora Andrea Hoffmannová, která u projektu podpory kariérového poradenství stála od jeho počátku: „Město Ostrava společně s Moravskoslezským paktem zaměstnanosti vytváří unikátní podmínky pro fungování kariérových poradců v ostravských základních školách. Po šesti letech spolupráce na rozvoji systému podpory si trůfám tvrdit, že máme čím inspirovat jiná města a můžeme s našimi zkušenostmi přispět k dosažení systémových změn v této oblasti. Naši kariéroví poradci společně s kolegy ze školních poradenských pracovišť přispívají k dobrému školnímu klimatu, motivaci ke vzdělávání i snižování školní neúspěšnosti.“

Účastníci konference, kterou provázela rovněž odborná diskuse, získali podrobný vhled do dané problematiky a poznali trendy, které v budoucnu výrazně ovlivní možnost dobrého uplatnění. Nechyběly četné příklady dobré praxe z konkrétních škol. RED

Jak odstranit překážky v přístupu ke vzdělání

V prostorách Magistrátu města Ostravy se uskutečnil kulatý stůl s tematickým názvem „Desegregace ve vzdělávání II“. Cíl setkání spočíval v nastolení a odborném rozboru problematiky bariér, které ztěžují dětem šance na plnohodnotný vzdělávací proces. Proběhla například živá diskuse o spádovosti základních škol v Ostravě. Velké téma představovalo například zmapování rozdílných potřeb jednotlivých městských obvodů.

Kulatého stolu se účastnila náměstkyně primátora Andrea Hoffmannová, zástupci osmi městských obvodů města Ostravy z řad místostarostů, oddělení školství, a dále také pracovníci magistrátních odborů sociálních věcí a zdravotnictví. Přítomni byli ředitelé základních škol, zástupce národního pedagogického institutu a účastníci z řad neziskových organizací. Jednání u kulatého stolu navázalo na první setkání k danému tématu

z června minulého roku.

„Problematika dostupnosti vzdělávání, stejně jako usnadnění přístupu k němu, je složitá a skrývá mnoho specifických úskalí, která často souvisí s konkrétní lokalitou. Kulatý stůl odborníků, kteří mají k danému tématu co říci a mohou si zároveň mezi sebou vyměnit své poznatky, jsem proto v magistrátních prostorách velmi vítala a ráda se ho sama zúčastnila.

Právě takováto expertní setkání totiž mohou vést ke konkrétním výstupům, které pomohou školám i radnicím lépe zvládat překážky, s nimiž je uvádění desegregace do každodenní praxe spojeno,“ **zhodnotila náměstkyně primátora Andrea Hoffmannová.** „Statutární město Ostrava v této oblasti aktivně pomáhá, například podporou zachování a pokud možno rozšíření odborných pozic

na ostravských školách. Speciální pedagog, sociální pedagog, školní psycholog nebo kariérní poradce a další jsou při odstraňování školní desegregace vysoce užitečnými pomocníky.“

Další setkání, která jsou v dané oblasti velkým přínosem, budou na magistrátu probíhat i nadále. MS

Čtenářskou vášně je dobré probudit už v dětství

„Kniha musí být sekerou pro zamrzlé moře ukryté v nás,“ soudil velhlasný literát Franz Kafka, od jehož smrti loni uplynulo sto let. Abychom v tom pomyslném moři uměli správně plout, musíme tedy číst a rozumět tomu, co vlastně čteme. Taková schopnost však nevzniká přes noc. Právě proto statutární město Ostrava skrze množství různých projektů podporuje rozvoj dětské čtenářské gramotnosti.

Mezi nejviditelnější z nich patří projekt „S knížkou do života“. V jeho rámci tak dochází k rozvoji školních knihoven, jakož i podpoře jejich knihovníků. Loňský rok v tomto ohledu nebyl výjimkou, kdy čtenářské aktivity 35 ostravských škol magistrát podpořil hned několika miliony korun.

Důležitost čtenářské gramotnosti pro budoucí vývoj školních dětí **zdůraznila také náměstkyně primátora Andrea Hoffmannová.** Ta rovněž připomněla, že také letos na první řadě při nástupu do školy čekala kniha ušitá jim na míru. Iniciativou

města Ostravy v září vyšla zábavně poučná kniha „Anežka s Filipem objevují Ostravu!!!“: „Podpora a rozvoj čtenářské gramotnosti je pro děti klíčová, obzvláště v době dezinformací a fake news. Přicházíme s knihou, kterou disponuje každý žák, a mohou ji tak pedagogové využívat ve svých hodinách nebo ji mohou doma číst spolu s rodiči. Kniha o Ostravě je tak památkou na první rok ve škole, stejně jako možným nástrojem k podpoře čtenářství a zábavou pro celou rodinu.“

K dalším iniciativám podpory čtenářské gramotnosti, které město podporuje, patří například „Čtením k poznání“ na ZŠ a MŠ Horymírova v Zábřehu, „Celá Mitušova čte“ na ZŠ Mitušova v Hrabůvce a mnohé jiné. Díky nim se školou povinní čtenáři seznamují nejen s báječným světem knih, ale mohou se kromě jiného setkávat se samotnými spisovateli nebo ilustrátory. MS

Kaple na katastru obce Budišov nad Budišovkou na Cestě česko-německého porozumění, nad níž ostravští rotariáni převzali záštitu a podpořili její stavbu finančními dary, 2011.

Rotariánské hnutí se zrodilo v roce 1905 založením Rotary Clubu v Chicagu v USA s cílem poskytovat služby a pomoc všude, kde to bylo třeba, a to na základě dodržování základních lidských mravních zásad. Dnes je Rotary celosvětovou organizací s členskou základnou přes milion osob asi ve 150 zemích světa. Činnost klubů je vyjádřena výstižným heslem Service Above Self, tj. služba bez ohledu na sebe.

Vznik Rotary klubů v Československu byl iniciován v září 1924 na schůzce diplomata a pozdějšího ministra zahraničních věcí Jana Masaryka s americkým velvyslancem v ČR na Pražském hradě. Rotary klub v Moravské Ostravě byl založen v roce 1929, byl prvním na severní Moravě. Jeho předsedou se stal JUDr. Ferdinand Pelc, významný ostravský právník a komunální politik, který se podílel na formování republiky na těšínském Slezsku. Hlavními aktivitami rotariánů v meziválečném období byla pomoc mládeži při studiích i po nich, umožnění poznání ciziny, učení cizím řečím a podpora skautingu.

Další historie Rotary klubů byla pohnutá. Brzy po vzniku protektorátu v roce 1939 byly Rotary kluby

Antonín Barcuch

Zednáři, elitáři, vyvolení, nebo spolek podporující potřebné?

Pohled do historie Rotary Clubu Ostrava

z příkazu protektorátního ministerstva vnitra v srpnu 1939 rozpuštěny. Řada rotariánů byla vyšetřována a skončila ve věznicích a koncentračních táborech. Dopad perzekuce byl zřejmý – likvidace české inteligence ve vrcholných řídicích funkcích. Poválečná existence Rotary byla jen epizodou. Moravsko-ostravský klub svou činnost obnovil v roce 1946, avšak po únoru 1948 byly rotariánské kluby přinuceny zastavit svou činnost. Dne 6. února 1950 byl Rotary Club Ostrava vymazán ze spolkového rejstříku. Rotariáni se stali objekty pozornosti státní bezpečnosti (StB), a to i na pozdějších ryze soukromých přátelských setkáních. Sedm členů ostravského klubu bylo v roce 1955 ve vykonstruovaném politickém procesu odsouzeno k trestům odnětí svobody od čtyř do 15 let vězení a propadnutí veškerého majetku. Mezi odsouzenými byl i Ing. Vladimír Káš, který ve vězení strávil pět let a po roce 1989 se podílel na znovuoživení klubu. Je nesporné, že činnost a idey rotariánství byly pro oba totalitní režimy, nacistický a komunistický, nepřijatelné.

Prvním podnětem k opětovnému obnovení činnosti ostravského klubu po roce 1989 byla návštěva ostravského lékaře MUDr. Čestmíra Ramíka v Holandsku v roce 1992, kde se seznámil s místními rotariány. Po návratu navštívil nestora ostravských rotariánů Ing. Vladimíra Káše, aby podněty ke znovuzrození Rotary Clubu v Ostravě získaly konkrétnější podobu. Již v březnu 1992 se konaly dvě přípravné schůzky

a následovala 8. května 1993 inaugurace spolku na zámku v Šilheřovicích a slavnostní předání Charty Rotary. Sídlem klubu se ovšem stal hotel Palace v Moravské Ostravě, později dnešní hotel Harmony v Mariánských Horách.

Dominantním mnohaletým projektem obnoveného klubu se stal letní tábor Stružielka, určený pro 50 zdravotně postižených českých a slovenských dětí, pořádaný od roku 1994. Slovo „stružielka“ znamená v nářečí kysuckých řezbářů dlátko lidových řezbářů, což je pro akci velmi symbolické. Programovou náplň totiž tvoří esteticky zaměřené tvořivé hry (zpěv, tanec, hudba, kresba, plastika, dramatický projev), aby se usnadnila sociální adaptace dětí. Velmi záslužná je realizace ročních výměnných studijních pobytů v zahraničí pro nadanou mládež.

Nelze vyjmenovat všechny projekty a akce ostravského Rotary Clubu v sociálně-charitativní oblasti. Zmíníme alespoň z finančního hlediska největší podnik, kterým bylo v roce 2001 pořízení univerzálního rentgenového přístroje pro polikliniku ve Frenštátě pod Radhoštěm o celkové výši více než 4,5 mil. Kč.

Aby si mohl čtenář správně zodpovědět na otázku položenou v názvu článku, je třeba zmínit, že do Rotary klubu může vstoupit jen ten, koho někdo z členů doporučí. Jeho povinností pak je nejen platit členské příspěvky a dobrovolně finanční dary, ale účastnit se každý týden klubového setkání kdekoli v zemi či na světě, což si každý člen hraje ze svého.

Pamětní deska válečnému letci gen. Vilému Stanovskému ve Vítkovicích. Zřízení a odhalení památníku ve Vítkovicích 1. 10. 2014 podnítl ostravský Rotary.

Rentgenový komplex předán 30. 6. 2001 poliklinice ve Frenštátě pod Radhoštěm. Na snímku vpravo prezident Rotary Clubu Ostrava V. Adámek.

Ustavující schůzka RC Ostrava v hotelu Palace 20. 3. 1992 (první zleva nestor ostravských rotariánů V. Káš).

Minulý rok byl pro kulturu nebyvale úspěšný

Rok 2024 jsme odstartovali oslavami stého výročí sloučení tehdejších měst Moravská Ostrava, Přívoz, Vítkovice, Mariánské Hory a obcí Zábřeh nad Odrou, Nová Ves a Hrabůvka v tzv. „Velkou Ostravu“. Oslavy trvaly takřka půl roku, zapojily se do nich nejen městské obvody, ale i kulturní organizace, jako Ostravské muzeum, Knihovna města Ostravy a řada dalších, a společnými silami zorganizovaly na 69 akcí. Další výročí, které se loni slavilo po celé naší republice, patřilo Bedřichu Smetanovi, protože se v rámci Roku české hudby slavilo 200 let od jeho narození. Národní divadlo moravskoslezské se na toto velkolepé výročí připravovalo několik let, aby v tomto výjimečném roce mohlo uvést Smetanovský operní cyklus neboli všech osm dokončených Smetanových oper ve vlastním nastudování, a stalo se tak jediným divadlem na světě, kterému se něco takového podařilo.

U divadla ještě zůstaneme, protože nemůžeme opomenout fantastický úspěch v podobě pěti Cen Thálie pro ostravské umělce. Kamila Janovičová byla oceněna jakožto talentovaná činoherečka do 33 let a Markéta Schimmerová Procházková a Lukáš Vlček zas za jejich fantastické muzikálové výkony. Cenu za celoživotní přínos si odnesla také Štěpánka Ranošová a in memoriam byla

udělena Tomáši Číhalovi. Své vlastní ceny uděluje i Ostrava. Loni jimi ocenilo šest osobností, jež se zasloužily o rozvoj ostravské kultury. Zmíněnou herečku Štěpánku Ranošovou, hudebníka Jiřího Hanouska a fotografa Viktora Koláře. In memoriam byli oceněni spisovatel Ota Filip, herec Norbert Lichý a zpěvačka Patricia Burda Janečková.

„O fous“ loni unikla Cena Miese van der Rohe, což je cena Evropské unie za současnou architekturu, rekonstrukci městských jatek, ale už jen to, že se stavba probojovala do finálové pěti nominovaných staveb z celé EU, byl historický triumf, protože až dosud se to žádná jiná stavba z ČR nepodařilo. Když už

jste se dostali ke stavbám, tak nemůžeme nezmínit Grossmannovu vilu, jejíž rekonstrukce byla loni na jaře dokončena a od dubna začala vítat návštěvníky, kterých už bylo přes sedm tisíc. V tomto prvorepublikovém paláci si záhy našly své místo i příležitostné kulturní akce, a vy jste jej tak mohli objevovat nejen prostřednictvím prohlídkového okruhu, ale třeba i při prvorepublikové PechaKucha. Začátkem června se Ostrava dočkala dalšího dlouho očekávaného otevření, protože byla konečně dokončena rekonstrukce proslulého bývalého obchodního domu Ostravica-Textilia. Boutique Business Inkubátor Ostravica pořádá nejen vlastní talk show a koncer-

ty, ale útočiště zde nově našel také Meat Design Ostrava.

„Věřím, že nejde o dílčí úspěchy, ale spíš důsledek dlouhodobé podpory rozvoje kultury ve městě. Proto bych toto ohlédnutí chtěla zakončit i výhledem směrem k budoucnosti a připomenout, že v roce 2024 došlo také k poklepání základního kamene Koncertního sálu a započala rekonstrukce Ústřední knihovny. I když si na obě budovy v nové podobě ještě nějakou chvíli počkáme, jsem přesvědčená, že to čekání bude stát za to.“ **bilancuje náměstkyně primátora Lucie Baránková Vilamová.** SV

První ostravský ples

Statutární město Ostrava srdečně zve všechny milovníky tance, hudby a dobrých skutků na reprezentační ples, který se uskuteční v pátek 21. března 2025 v prostorách Congress Hotelu Clarion.

Akce nebude jen oslavou rozmanitostí ostravské kultury, ale prostřed-

nictvím benefiční tomboly nabídne v neposlední řadě pomocnou ruku potřebným.

Ostrava se inspirovala příklady plesů pořádaných nejruznějšími městy a hodlá založit tradici nové společenské akce, kterou si bezpochyby zaslouží.

Výtěžek z tomboly poputuje na

podporu Krizového centra pro rodinu, které je součástí Centra sociálních služeb Ostrava. Krizové centrum poskytuje pomoc dětem a dospívajícím do 18 let, kteří se potýkají s náročnými životními situacemi. Může jít o problémy v rodině, ve škole nebo s vrstevníky. Organizace a iniciativy nabízející potřebným křivenou pomoc a vytvářející pro ně bezpečný přístav konají záslužnou práci a zásadně tak přispívají k rozvoji celé společnosti. Právě proto bylo pro benefiči vybráno Krizové centrum pro rodinu.

Hlavním cílem plesu bude představit Ostravu v celé její pestrosti a ukázat, že už dávno není „černá“. Že

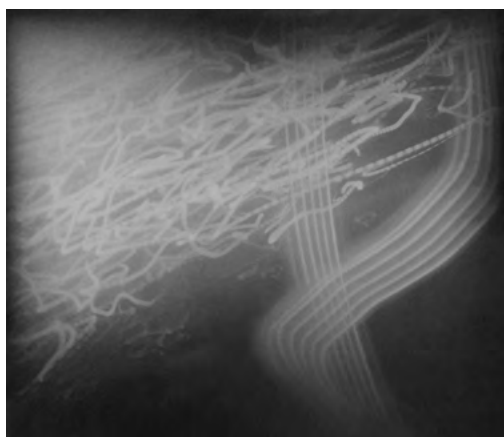
jejím bohatstvím už není uhlí, nýbrž právě kulturní a společenské dědictví. V průběhu plesu budou kromě jiného prezentovány stěžejní projekty města, v nichž se tradiční hodnoty snoubí s moderním pohledem. Ukážeme, že naše město je místem plným života, tvořivosti a také solidarity.

Hosté se mohou těšit na bohatý program, který nabídne to nejlepší z ostravské kultury. Během večera se představí jak městské organizace jako Janáčkova filharmonie Ostrava nebo Národní divadlo moravskoslezské, tak i další lokální umělci a kapely. Podrobný program plesu bude zveřejněn po novém roce. RED

Novoroční koncert

Janáčkova filharmonie Ostrava stejně jako každý rok připravuje tradiční novoroční koncert, který se tentokrát uskuteční dokonce třikrát ve dnech 15.–17. 1. 2025 v Kině Vesmír. Součástí těchto koncertů bude klavírní vystoupení jednoho z našich světově nejuznávanějších klavíristů Lukáše Vondráčka, který zahraje Čajkovského koncert pro klavír a orchestr. Mimo tradiční novoroční koncert se můžete těšit i na další koncerty z cyklu dětem, klavírní recitál japonského pianisty Mao Fujity nebo Clauda Debussyho a Maurice Ravela. Více informací a předprodej vstupenek na koncerty najdete na www.jfo.cz. SV

Minulé a budoucí přítomnosti

Jiří Šigut (1960) patří mezi výrazné solitérní umělce, jejichž tvorba vzniká nejen z fascinace děním kolem sebe, ale i z potřeby rozkrývat jiné vhledy do konstitucí fenoménů. Podstatným rozměrem autorovy práce je i bezprostřední přítomnost v čase, kdy samo umělecké dílo vzniká a „ustavuje“ se v časových horizontech. Jeho tvorba začíná otázkou: „Kde a proč tu jsem?“ Na základě tohoto bytostného tázání se prověřuje autor a také zvolené médium. Přítomnost tvůrce uprostřed transformačních procesů reviduje tradiční užité vnímání fotografie jako nástroje technické reprodukce. Pro Šiguta je naopak podstatný unikátní záznam jako registrace prožitého. Jeho vztah k prostoru a času vykazuje rituální charakter. Cyklicky se v něm opakují dotyky s matérií časoprostoru, která na sebe bere pokaždé překvapující podobu. PV

DIVADLO

Bůh masakru - premiéra	Komorní scéna Aréna	18. 1.
MOVE Ostrava / Memento mori	Studio G	21. 1.
Nepřítel lidu - premiéra	Divadlo Petra Bezruče	24. 1.
Royal Classical Ballet / Louskáček	Multifunkční hala Gong	30. 1.
Ptáčci - premiéra činohry	Divadlo Antonína Dvořáka	1. 2.
Popelka - premiéra opery	Divadlo „12“	6. 2.

HUDBA

Národní akademický symfonický orchestr Ukrajina / Koncert filmové hudby Harry Potter Tribute	Multifunkční hala Gong	5. 1.
Muzikály Josefa Vojtka	Multifunkční hala Gong	7. 1.
Tříkrálový koncert	Kostel sv. Václava	9. 1.
Novoroční koncert Janáčkovy filharmonie	Kino Vesmír	15.–17. 1.
Novoroční koncert	Komorní klub	16. 1.
Bratři Ebenové - novoroční koncert s přípitkem	Dům kultury Poklad	16. 1.
Boris band combination	Klub Parník	17. 1.
Šansonový večer Lucie Šustek Rybníkářové a Martiny Pančochy	BUMBUM Comedy	18. 1.
Hudba Hanse Zimmera, klavírní recitál	Kino Vesmír	19. 1.
Manowar - The Blood of Our Enemies Tour 2025	Ostravar Aréna	22. 1.
Karel Svoboda: Téma na román - novoroční koncert s přípitkem	Kulturní dům Akord	23. 1.
Dracula 30 let	Ostravar Aréna	24.–25. 1.
Jiří Korn / Korncert	Multifunkční hala Gong	27. 1.
Jiří Krhut / To nevymyslíš!	Heligonka	28. 1.
Opera pod hvězdami	Planetárium Ostrava	30. 1.
Katarzia	BARRÁK Music Club	06. 2.

LITERATURA

Listování: Světská mafie	Centrum Pant	8. 1.
Večer s poezií	Komůrka	10. 1.
Slam Poetry	Dock	16. 1.
Poetická kavárna	Kavárna Národní dům	20. 1.

VÝSTAVY

Místa zlomu / Dědictví paměti Moravskoslezského kraje	Futureum	15. 11. 2024 – 31. 12. 2025
Jiří Skála / Aspirace jako past, aspirace jako ctnost	Galerie Dukla	19. 11. 2024 – 7. 2. 2025
Daniel Bednář a Jiří Bednář / Between	Galerie Jáma 10	13. 12. 2024 – 28. 1. 2025
Jiří Šigut / Minulé a budoucí přítomnosti - vernisáž	Dům umění	21. 1.
Ostrava-Ostrava zpáteční: konečná - performativní večer	PLATO Ostrava	22. 1.

OSTATNÍ

Lexa v Luně / Ostrava podle Lexy - fotopřednáška	Kino Luna	8. 1.
Plachetníci po skotských palírnách s Václavem Routem	Vila Grossmann	13.–14. 1.
Výtvarný výletník faunou a florou - workshop pro rodiny s dětmi	PLATO Ostrava	26. 1.
Miroslav Donutil / Na kus řeči	Kulturní dům Akord	4. 2.

Senior roku 2024

Inspirojící přehlídka čínorodosti v podzimu života

U příležitosti Mezinárodního dne seniorů statutární město Ostrava pravidelně vyhlašuje anketu Senior roku. Na základě jejich výsledků následně předává stejnojmenné ocenění těm dříve narozeným z nás, kteří svým životem slouží coby následováním příklady. Ukazují nám totiž, jak i v pozdějším věku zůstat aktivním a přinášet radost a užitek sobě, svým blízkým a nakonec i městu jako takovému. Městská anketa, oceňující Ostravany nad 65 let věku, se koná už poosmnácté.

Ročník s pořadovým číslem 18 tak ovládla Marie Báňová, již nakonec patří titul Senior roku 2024. Ostrava zároveň udělila dvě čestná uznání – Lucii Vychodilové a Milanu Linhartovi – přičemž ocenila také Koordinační centrum seniorů Ostrava.

„Jsem rád, že již tradičně každým rokem můžeme vyjádřit naše poděkování výjimečným osobnostem našeho města z řad seniorů. Jedná se o lidi, u nichž spektrum jejich činnosti je opravdu pestré. Mnozí organizují rozličné akce, pomáhají potřebným, svými specifickými aktivitami a schopnostmi obohacují druhé, dokáží motivovat, poskytovat naději a být nositeli inspirací pro ty, kteří se třeba ocitli v těžkých životních situacích a podobných událostech. Všichni tito v minulosti i dnes ocenění senioři si zcela jistě zaslouží náš obdiv, úctu i poděkování,“ **dodal náměstek primátora Zbyněk Pražák, z jehož rukou vítězové ankety převzali svá ocenění.**

Seniorka roku 2024 Marie Báňová se léta zasažovala o pořízení automobilů klientům Ostravské organizace vozíčkářů. S jejím přispěním se k pohodlné přepravě dostaly desítky tisíc handicapovaných lidí. Déle než čtvrtstoletí navíc působila jako dispečerka, přičemž byla známa svým porozuměním a empatickým přístupem. Současně iniciovala 9 reprezentačních plesů pro osoby s handicapem i bez něj.

Také nositelka čestného uznání Lucie Vychodilová celý život pomáhá ostatním. Získala zkušenosti jako zdravotní sestra, posléze pak vedoucí sestra v dětských jeslích. V jejím nasazení pro druhé ji nezastavil ani odchod do důchodu. Rázně se postavila svému onkologickému onemocnění, které vedlo k jejímu vstupu do Klubu Amazonek. V rámci pořádaných regeneračních pobytů se opět stala zdravotní sestrou, k čemuž přidala i úlohu cvičitelky. Aktuálně pobývá v Domě s pečovatelskou službou, kde vede kroniku a představuje „dobrou duši“ tamních aktivit.

Čestné uznání obdržel i Milan Linhart. Po desítky let byl činným v organizaci nevidomých a slabozrakých, jakkoliv musel sám čelit následkům těžkého úrazu. Mimo jiné vedl oddíl nevidomých turistů TJ Baník Ostrava (od roku 1980) a v roce 1991 se stal předsedou odboru zrakově postižených v moravskoslezské oblasti Klubu českých turistů. Ve funkci působí dodnes. Vyzkoušel si taktéž pozici kurátora výstav, je autorem řady přednášek, jakož i pořadatelem zájezdů uměleckohistorického charakteru. Jeho podpis bychom našli pod publikovanými články i kresbami. Do dnešních dnů zůstává aktivním vyznačem turistiky bez bariér, nadále přispívá do časopisu Ostravské organizace vozíčkářů „Vozka“.

Od roku 2015 se v rámci ankety Senior roku dostává ocenění také sdružením a organizacím přispívajícím k aktivizaci seniorů, jakož i jejich širokému vyžití. V letošním ročníku si titul odnáší Koordinační centrum Ostrava, které stojí za řadou společenských, sportovních nebo kulturních akcí. Pod svými křídly sdružuje úctyhodných 27 organizací.

Všem nositelům ocenění Senior roku 2024 srdečně gratulujeme. MS

